

Benaderingen in kwalitatief onderzoek. Een inleiding.

Den Haag: Lemma-Boom, 2011.

Redactie

Fijgje de Boer en Adri Smaling

Adri Smaling, 16 december

Het begrip 'benadering' in de bundel

- Wordt ruimer opgevat dan 'stroming'
- Heeft drie dimensies: de metatheoretische, de methodologische en de praktische dimensie
- Deze dimensies vormen ook de drie delen van de bundel

[vervolg dimensies]

– Metatheoretische dimensie

- Filosofisch, bijv. het pragmatisme (James, Dewey, Peirce, Rorty, e.a.)
- Sociaal-wetenschappelijk, bijv. het symbolisch interactionisme (Mead, Cooley, Blumer, e.a.)

– Methodologische dimensie, bijv. de GTB (Glaser & Strauss, e.a.)

– Praktische dimensie, bijv. het onderzoek uitgevoerd door Anselm Strauss over chronische ziekte

Sommige benaderingen kunnen op drie dimensies behandeld worden, dus metatheoretisch, methodologisch en praktisch, **bijv.:**

Voorbeeld: de fenomenologische benadering

- Metatheoretische dimensie: Merleau Ponty, Giorgi, Van Manen, e.a.
- Methodologische dimensie: Aanstoos, Colaizzi, Maso, e.a.
- Praktische dimensie: Beets, Van Zuuren, e.a.

Voorbeeld: de narratieve benadering

- Metatheoretische dimensie: Ricoeur, Bruner, Polkinghorne, e.a.
- Methodologische dimensie: Nijhof, Sools, Riessman, Josselson, e.a.
- Praktische dimensie: Squire, Langellier, e.a.

Voorbeeld: de participatieve benadering

- Metatheoretische dimensie: Heron, Reason, Tromp, e.a.
- Methodologische dimensie: Guba & Lincoln, McIntyre, Abma, Boog, e.a.
- Praktische dimensie: De Winter, Kroneman, Baerveldt, e.a.

Traditionele meer algemeen wetenschapsfilosofische benaderingen als kaders

- De **empirisch-analytische** benadering (ook wel positivisme of post-positivisme genoemd)
- De **interpretatieve** benadering (waaronder hermeneutiek, pragmatisme en fenomenologie)
- De **kritische** benadering (vooral de 'kritische theorie')

Sommige kwalitatieve benaderingen zijn niet alleen interpretatief van karakter, maar ook empirisch-analytisch of ook kritisch.

Meer recente kaders voor kwalitatief onderzoek

- Neorealisme
- Constructivisme (en constructionisme)
- Complexiteitsdenken
- Postmodernisme
- Participatieve benadering
- Intuïtieve benadering